สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

กระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

วิเคราะห์สถิติ ตัวชี้วัดและการจัดอันดับทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการแข่งขัน ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 พฤศจิกายน 2556

สารบัญ หน้า

ตัวชี้วัด 12 เสาหลัก จำแนก 3 กลุ่ม ปัจจัย	1
อันดับความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลกในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก	
ภาพรวม	2
กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น	3
กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง	3
กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง	4
เปรียบเทียบผลการจัดอันดับกลุ่มเอเชียแปซิฟิกบนเวทีเศรษฐกิจโลกกับ “การศึกษา”	4
กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น	5
กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง	6
กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง	7

WEF สะท้อน "เศรษฐกิจ" กับ "การศึกษา" ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

World Economic Forum (WEF) จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ (Global Competiveness Index : GCI) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลก ที่ครอบคลุมประเทศในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก จำนวน 148 ประเทศ โดย WEF ได้แบ่งเกณฑ์ตัวชี้วัดทั้ง 12 เสาหลัก (Pillars) เป็นปัจจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน (Basic requirements) ประกอบด้วย สถาบันทางเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค สุขภาพและการประถมศึกษา กลุ่มที่ 2 หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่จะช่วยให้กิจการก้าวหน้า เพื่อยกระดับประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การอุดมศึกษาและการฝึกอบรม ประสิทธิภาพของตลาดสินค้า ประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน การพัฒนาตลาดการเงิน ความพร้อมทางเทคโนโลยี และขนาดของตลาด ส่วนกลุ่มที่ 3 หมายถึง ส่วนที่จะขับส่งให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปอีก ประกอบด้วย ปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมการทำธุรกิจในประเทศนั้นๆ ด้วยการพัฒนาคิดค้นนวัตกรรม และเพิ่มศักยภาพทางธุรกิจ ประกอบด้วย ความละเอียดซับซ้อนของธุรกิจ และนวัตกรรม

ตัวชี้วัด 12 เสาหลัก จำแนก 3 กลุ่มปัจจัย

กลุ่มที่ 1 ปัจจัยพื้นฐาน (Basic requirements) มี 4 เสาหลัก

- สถาบัน (Institutions)
- โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)
- สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic environment)
- สุขภาพและการประถมศึกษา (Health and primary education)

กลุ่มที่ 2 ปัจจัยยกระดับประสิทธิภาพ (Efficiency enhancers) มี 6 เสาหลัก

- การอุดมศึกษาและการฝึกอบรม (Higher education and training)
- ประสิทธิภาพตลาดสินค้า (Goods market efficiency)
- ประสิทธิภาพตลาดแรงงาน (Labor market efficiency)
- การพัฒนาตลาดการเงิน (Financial market development)
- ความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technological readiness)
- ขนาดของตลาด (Market size environment)

กลุ่มที่ 3 ปัจจัยด้านนวัตกรรมและศักยภาพ (Innovation and sophistication factors) มี 2 เสาหลัก

- ความละเอียดซับซ้อนของธุรกิจ (Business sophistication)
- นวัตกรรม (Innovation)

ประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่เข้าร่วมการจัดอันดับ WEF ปี 2013 มีจำนวน 20 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศที่ WEF จัดเกณฑ์ให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับสูงที่ใช้ปัจจัยด้านนวัตกรรมและศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจมาก มี 7 ประเทศ ได้แก่ เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น ฮ่องกง และสิงคโปร์ ในกลุ่มนี้ไทยได้อันดับ 52 กลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับกลาง ที่ก้าวพ้นการพัฒนาทางด้านพื้นฐานมาแล้ว และหันมามุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency enhancers) บนปัจจัยพื้นฐานของประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มี 5 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย จีน ติมอร์-เลสเต อินโดนีเซีย และไทย ในกลุ่มนี้ไทยได้อันดับ 40 แต่มาเลเซียนั้นอยู่ระหว่างกลุ่มประเทศระดับกลางที่กำลังจะเปลี่ยนผ่านไปสู่กลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาระดับสูง และกลุ่มประเทศที่ยังพัฒนาในระดับต้นอีก 8 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ บรูไน พม่า มองโกเลีย กัมพูชา ลาว เวียดนาม และอินเดีย แต่ฟิลิปปินส์และบูรไนนั้นกำลังจะเปลี่ยนผ่านจากระดับต้นไปสู่กลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาระดับกลาง ในกลุ่มนี้ไทยได้อันดับ 49

WEF จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลก ของประเทศกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ภาพรวม

หากพิจารณาการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกโดย WEF 2013 ในภาพรวม พบว่า ประเทศกลุ่มเอเชียแปซิฟิกกว่าครึ่งจาก 20 ประเทศ มีอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจดีขึ้น โดยมีสิงคโปร์ ครองอันดับ 1 ในทั้งในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศและกลุ่มเอเชียแปซิฟิก และอยู่อันดับ 2 จากทั้งหมด 148 ประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับใน WEF 2013 เช่นเดียวกันกับ WEF 2012 โดยเป็นรองสวิตเซอร์แลนด์ได้อันดับ 1 ทั้งสองปีเช่นกัน ส่วน 5 ประเทศที่อันดับรองจากสิงคโปร์ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ได้แก่ ฮ่องกง (อันดับ 7) ญี่ปุ่น (อันดับ 9) จีน-ไต้หวัน (อันดับ 12) และนิวซีแลนด์ (อันดับ 18) ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าอินโดนีเซีย เลื่อนอันดับดีขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาอย่างก้าวกระโดด กล่าวคือ เลื่อนจากอันดับ 50 เป็น 38 ซึ่งพบว่า เสาหลัก (Pillar) ที่ได้อันดับดีเป็นจุดเด่นของอินโดนีเซีย คือ ขนาดของตลาด (Market size) ได้อันดับ 15 เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก 20 ประเทศ โดยเป็นรองญี่ปุ่น (อันดับ 4) อินเดีย (อันดับ 3) และจีน (อันดับ 2) ตามลำดับ ส่วนประเทศที่อันดับดีขึ้น 5 อันดับขึ้นไป ได้แก่ นิวซีแลนด์ และฟิลิปปินส์ ในทางตรงกันข้าม ประเทศที่อันดับตกลง 5 อันดับขึ้นไป ได้แก่ เกาหลี และมองโกเลีย

การจัดอันดับในภาพรวม สิงคโปร์ได้อันดับ 1 ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก 20 ประเทศ (ที่ 2 จาก 148 ประเทศ) ตามด้วย ฮ่องกง ญี่ปุ่น จีน-ไต้หวัน ส่วนไทยอันดับ 11 ในภูมิภาค

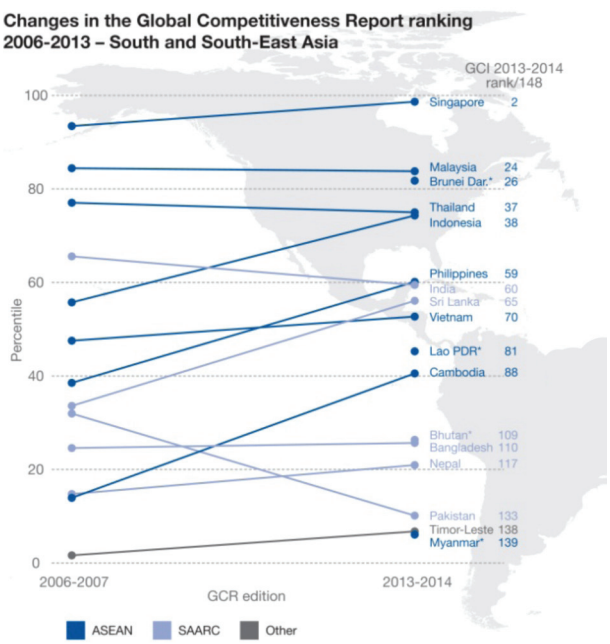

WEF 2012 (144 ประเทศ) คะแนน	อันดับ	ภาพรวม ประเทศ	WEF 2013 (148 ประเทศ) อันดับ	คะแนน
5.70	2	Singapore	2	5.61
5.40	9	Hong Kong SAR ⇧	7	5.47
5.40	10	Japan ⇧	9	5.40
5.30	13	Taiwan, China ⇧	12	5.29
5.10	23	New Zealand ⇧	18	5.11
5.10	20	Australia ⇩	21	5.09
5.10	25	Malaysia ⇧	24	5.03
5.10	19	Korea, Rep. ⇩	25	5.01
4.90	28	Brunei Darussalam ⇧	26	4.95
4.80	29	China	29	4.84
4.50	38	Thailand ⇧	37	4.54
4.40	50	Indonesia ⇧	38	4.53
4.20	65	Philippines ⇧	59	4.29
4.30	59	India ⇩	60	4.28
4.10	75	Vietnam ⇩	77	4.18
	-	LAO PDR	81	4.08
4.00	85	Cambodia ⇩	88	4.01
3.90	93	Mongolia ⇩	107	3.75
3.30	136	Timor-Leste ⇩	138	3.25
	-	Myanmar	139	3.20

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

ความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลกของประเทศกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น

เมื่อพิจารณากลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับต้น 8 ประเทศพบว่า อันดับความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลกตกลง เกือบทุกประเทศ ยกเว้น บรูไน และฟิลิปปินส์ ซึ่งทั้งสองประเทศนี้กำลังจะก้าวผ่านไปสู่กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง มีอันดับดีขึ้น จากอันดับ 28 เป็น 26 และอันดับ 65 เป็น 59 จากทั้งหมด 148 ประเทศ ตามลำดับ

ความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลกกลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น อันดับตกลง เกือบทุกประเทศ ยกเว้น บรูไน และฟิลิปปินส์ อันดับดีขึ้น 2 และ 6 อันดับตามลำดับ

WEF 2012 (144 ประเทศ)			กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน		อันดับ	ภาพรวมทางเศรษฐกิจ	อันดับ	คะแนน
4.9		28	Brunei Darussalam ⇧	26	4.95
4.2		65	Philippines ⇧	59	4.29
4.3		59	India ⇩	60	4.28
4.1		75	Vietnam ⇩	77	4.18
		-	LAO PDR	81	4.08
4		85	Cambodia ⇩	88	4.01
3.9		93	Mongolia ⇩	107	3.75
		-	Myanmar	139	3.20

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง

เมื่อพิจารณากลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับกลาง 5 ประเทศ พบว่า อันดับความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลก ดีขึ้นเกือบทุกประเทศ โดยเฉพาะอินโดนีเซียดีขึ้นมากถึง 12 อันดับ จากอันดับ 50 เป็นอันดับ 38 รวมทั้งไทย ซึ่งมีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ จากอันดับ 38 เป็นอันดับ 37 เหนืออินโดนีเซียเพียง 1 อันดับ เช่นเดียวกับมาเลเซีย ยกเว้น จีนซึ่งได้อันดับ 29 เท่าเดิม ส่วนติมอร์-เลสเต อันดับบนเวทีเศรษฐกิจรั้งท้ายกลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับกลาง โดยตกลง 2 อันดับ จากอันดับ 136 เป็นอันดับ 138 และยังเป็นรองหลายประเทศในกลุ่มที่พัฒนาระดับต้น เช่น ลาว กัมพูชา และเวียดนามด้วย

ความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลกกลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง อันดับดีขึ้นเกือบทุกประเทศ โดยมีอินโดนีเซียดีขึ้น 12 อันดับ มาเป็นอันดับ 38 ตามหลังไทย 1 อันดับ จีนได้อันดับ 29 เท่าเดิม แย่สุดในกลุ่มคือ ติมอร์-เลสเต อันดับบนเวทีเศรษฐกิจอยู่ที่ 138 ตกลง 2 อันดับ

WEF 2012 (144 ประเทศ)			กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน		อันดับ	ภาพรวมทางเศรษฐกิจ	อันดับ	คะแนน
5.1		25	Malaysia ⇧	24	5.0
4.8		29	China	29	4.8
4.5		38	Thailand ⇧	37	4.5
4.4		50	Indonesia ⇧	38	4.5
3.3		136	Timor-Leste ⇩	138	3.3

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง

กลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับสูง 7 ประเทศ ที่ใช้ปัจจัยนวัตกรรมและศักยภาพทางธุรกิจ (Innovation and sophistication factors) ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลกนั้น ส่วนใหญ่อันดับดีขึ้น โดยมี สิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศหนึ่งเดียวในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ ที่ติดกลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับสูง โดยเป็นอันดับ 1 ของกลุ่ม (ได้อันดับที่ 2 จากทั้งหมด 148 ประเทศ) รองลงมาคือ ฮ่องกง (7) ญี่ปุ่น (9) ไต้หวัน (12) และนิวซีแลนด์ (18) ในขณะที่ออสเตรเลีย และ เกาหลี อันดับตกลง โดยเฉพาะเกาหลีที่อันดับตกลงมากที่สุดถึง 6 อันดับ จากอันดับที่ 25 เป็นอันดับที่ 29 ซึ่งนับว่าอันดับร่วงต่ำที่สุดในรอบ 9 ปี ตั้งแต่ปี 2004 อาจเนื่องจากปัญหาการเมืองในคาบสมุทรเกาหลี รวมทั้งการชะลอตัวทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ขาดการกระตุ้นการจ้างงานและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ

สิงคโปร์ เป็นประเทศหนึ่งเดียวในอาเซียนที่ติดกลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง และเป็นอันดับ 1 ของกลุ่ม ในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลก และเป็นอันดับ 2 จาก 148 ประเทศ เท่ากับปีก่อน ในขณะที่ เกาหลีติดอันดับ 25 ร่วงต่ำที่สุดในรอบ 9 ปี ตั้งแต่ปี 2004 ซึ่งอันดับอยู่ที่ 29

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	ภาพรวมทางเศรษฐกิจ	อันดับ	คะแนน
5.7	2	Singapore	2	5.6
5.4	9	Hong Kong SAR ⇧	7	5.5
5.4	10	Japan ⇧	9	5.4
5.3	13	Taiwan, China ⇧	12	5.3
5.1	23	New Zealand ⇧	18	5.1
5.1	20	Australia ⇩	21	5.1
5.1	19	Korea, Rep. ⇩	25	5.0

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

เปรียบเทียบผลการจัดอันดับของประเทศกลุ่มเอเชียแปซิฟิกบนเวทีเศรษฐกิจโลก กับ "การศึกษา"

WEF ประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยตัวชี้วัดทั้งหมด 10 ตัว ใน 2 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักสุขภาพและการประถมศึกษา (Health and Primary Education) มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการศึกษาเพียง 2 ตัว คือ อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ (Primary education enrollment, net %) และคุณภาพการประถมศึกษา (Quality of primary education) และเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม (Higher education and training) มีตัวชี้วัด 8 ตัว โดยพิจารณาจากอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาถึงอุดมศึกษา เน้นการศึกษาของผู้ที่จบออกมาทำงานที่ควรมีระดับความรู้ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ที่คาดว่าการศึกษาจะสร้างคุณค่าของแรงงานให้มีคุณภาพได้ รวมถึงตัวชี้วัดที่เพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจให้กับคนของประเทศ อันได้แก่ ทักษะการบริหารจัดการ โอกาสในการเข้าถึงการใช้อินเตอร์เน็ตในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ คุณภาพการสอนคณิต-วิทย์ และการให้บริการด้านวิจัยและการฝึกอบรมเฉพาะทางที่มีในท้องถิ่น เป็นต้น

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ “เศรษฐกิจ” กับ “การศึกษา” จะกล่าวถึงเฉพาะตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ ตัวชี้วัดอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ และคุณภาพการประถมศึกษา ที่อยู่ในเสาหลักสุขภาพและการประถมศึกษา และตัวชี้วัดภาพรวมของเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม โดยวิเคราะห์การแบ่งกลุ่มประเทศตามระดับการพัฒนา ดังนี้

กลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับต้น

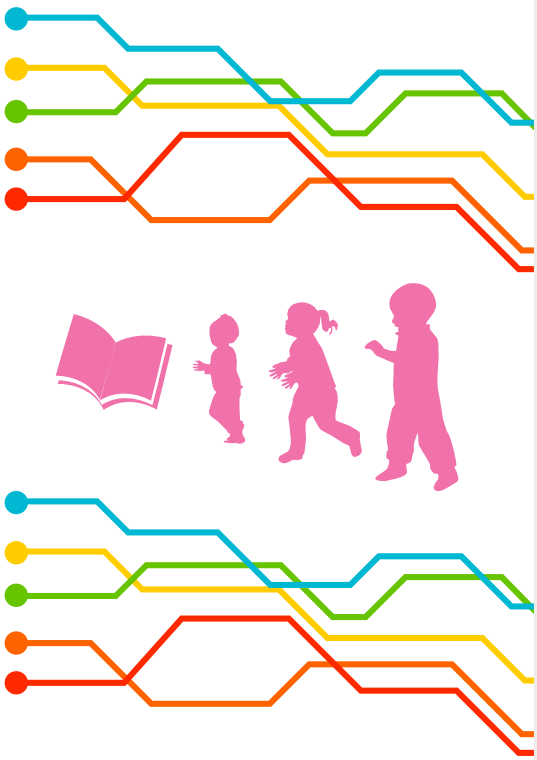

ประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่ร่วมจัดอันดับ WEF มี 8 ประเทศ ที่อยู่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในระดับต้น และพบว่าความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอันดับตกลงหลายประเทศ ในขณะที่ตัวชี้วัดด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ และคุณภาพการประถมศึกษา อันดับดีขึ้น เช่น บรูไน มีอันดับตัวชี้วัดอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิดีขึ้นมากแบบก้าวกระโดดถึง 28 อันดับ กล่าวคือ ได้อันดับที่ 47 จากเดิม 75 ส่วนเวียดนาม ดีขึ้น 11 อันดับ คือได้อันดับที่ 15 จากเดิม 26 เป็นต้น ยกเว้น บรูไน ซึ่งเป็นประเทศเดียวในกลุ่มพัฒนาระดับต้น แม้ว่ากำลังจะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระดับกลางของกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจดีขึ้นและตัวชี้วัดด้านการศึกษาก็ดีขึ้นทุกตัวชี้วัดด้วย

อาจจะกล่าวได้ว่า ในภาพรวมความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจแม้ว่าจะไม่ดีนัก แต่ตัวชี้วัดการศึกษาดีขึ้นเล็กน้อย นั้นอาจเป็นทิศทางการพัฒนาของกลุ่มประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับต้น ที่ต่างมุ่งพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นฐานที่จะผลักระบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นพัฒนาให้ความสำคัญทั้งโอกาสในการเข้าเรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังผลการจัดอันดับตัวชี้วัดของประเทศที่กล่าวแล้วข้างต้น เมื่อพิจารณาแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ หลายประเทศอันดับดีขึ้นมาก ได้แก่ เวียดนาม อันดับดีขึ้น 11 อันดับ เป็นอันดับ 15 (เดิมอันดับ 26) กัมพูชา ดีขึ้น 14 อันดับ เป็นอันดับ 31 (เดิมอันดับ 45) และอินเดีย ดีขึ้น 4 อันดับ เป็นอันดับที่ 80 (เดิมอันดับ 84) แต่ประเทศที่อันดับดีขึ้นแบบก้าวกระโดด ได้แก่ บรูไนอันดับดีขึ้นมากถึง 28 อันดับ เป็นอันดับที่ 47 (เดิมอันดับ 75) ส่วนประเทศที่อันดับตกลง มี 2 ประเทศ ได้แก่ มองโกเลีย อันดับที่ 27 (เดิมอันดับ 20) และฟิลิปปินส์ อันดับที่ 108 (เดิมอันดับ 101)

คุณภาพการประถมศึกษา พบว่า บรูไน และฟิลิปปินส์ มีอันดับดีขึ้น ทั้งความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและตัวชี้วัดคุณภาพการประถมศึกษา กล่าวคือ อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ บรูไนดีขึ้น เป็นอันดับที่ 26 (เดิมอันดับ 28) และฟิลิปปินส์ เป็นอันดับที่ 59 (เดิมอันดับ 65) ในขณะที่คุณภาพการประถมศึกษาก็ดีขึ้นเช่นกัน คือ บรูไน อันดับดีขึ้น เป็นอันดับที่ 17 (เดิมอันดับ 20)

อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ บรูไน อันดับดีขึ้น 26 อันดับ อยู่ที่ 47 (เดิม 75) รองมา คือ กัมพูชา อันดับ 31 ดีขึ้น 14 อันดับ และเวียดนาม อันดับ 15 ดีขึ้น 11 อันดับ

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ	อันดับ	คะแนน
	-	Myanmar	9	99.6
98	26	Vietnam ⇧	15	99.3
98.7	20	Mongolia ⇩	27	98.6
95.9	45	Cambodia ⇧	31	98.2
	-	LAO PDR	42	97.4
92.9	75	Brunei Darussalam ⇧	47	96.9
92.1	84	India ⇧	80	93.3
88.3	101	Philippines ⇩	108	88.3

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

คุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา บรูไน อันดับดีขึ้น 3 อันดับ อยู่ที่ 17 (เดิม 20) ในขณะที่ ฟิลิปปินส์ ดีขึ้นมากถึง 10 อันดับ อยู่ที่อันดับ 76

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	คุณภาพการจัดการศึกษาประถมศึกษา	อันดับ	คะแนน
5.1	20	Brunei Darussalam ⇧	17	5.3
3.5	86	Philippines ⇧	76	3.8
	-	LAO PDR	79	3.8
3.5	81	India ⇩	84	3.6
3.3	94	Mongolia ⇧	91	3.5
3.5	80	Vietnam ⇩	97	3.4
3.4	87	Cambodia ⇩	106	3.2
	-	Myanmar	143	2.1

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมของประเทศที่กำลังพัฒนาระดับต้น พบว่า ประเทศที่มีอันดับดีขึ้น ได้แก่ บรูไน อันดับที่ 55 (เดิมอันดับ 57) มองโกเลีย อันดับที่ 82 (เดิมอันดับ 83) และ เวียดนาม อันดับที่ 95 (เดิมอันดับ 96) ในขณะที่ประเทศอันดับตกลง ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ตกลง 3 อันดับ จากอันดับ 64 เป็นอันดับ 67 เช่นเดียวกับ อินเดีย และ กัมพูชา ที่อันดับตกลงถึง 5 อันดับ คือ อินเดีย อันดับที่ 91 (เดิมอันดับ 86) และกัมพูชา อันดับที่ 116 (เดิมอันดับ 111)

ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม บรูไน ได้อันดับ 55 (เดิม 57) รองลงมาคือ มองโกเลีย อันดับ 82 (เดิม 83) และ เวียดนาม อันดับ 95 (เดิม 96)

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับต้น	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม	อันดับ	คะแนน
4.4	57	Brunei Darussalam ⇧	55	4.5
4.3	64	Philippines ⇩	67	4.3
4.3	83	Mongolia ⇧	82	4.1
4.0	86	India ⇩	91	3.9
3.7	96	Vietnam ⇧	95	3.7
	-	LAO PDR	111	3.3
3.3	111	Cambodia ⇩	116	3.1
	-	Myanmar	139	2.5

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

กลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับกลาง

เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการศึกษา พบว่า เกือบทุกประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกจะได้อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจเท่าเดิมหรือดีขึ้น แต่ ตัวชี้วัดด้านการศึกษาอันดับกลับตกลง ได้แก่ จีน มาเลเซีย และไทย ทั้งที่ตัวชี้วัดภาพรวมในเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม เป็นตัวชี้วัดสำคัญในการผลักดันการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการแข่งขันทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่ก็ยกเว้น อินโดนีเซีย ที่การศึกษากับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ค่อนข้างจะปรับอยู่ในปัจจัยเกื้อหนุนการเพิ่มประสิทธิภาพได้ดีขึ้นบ้าง เมื่อพิจารณาจากผลการจัดอันดับ ตัวชี้วัดคุณภาพการประถมศึกษา และภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมล้วนมีอันดับดีขึ้น

สำหรับ ติมอร์-เลสเต อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจตกลง เช่นเดียวกับตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่ตกลงเกือบทุกตัว ยกเว้น อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทุกประเทศเน้นย้ำให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ได้อันดับดีขึ้นมากถึง 17 อันดับ เป็นอันดับที่ 97 (เดิมอันดับ 114)

เมื่อพิจารณาแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับกลางในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกอันดับตกลง 3 ใน 5 ประเทศ คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ ไทย โดยไทยอันดับรั้งท้ายของกลุ่มอยู่ที่ 101 ตกลง 4 อันดับ และอันดับของไทยยังเป็นรองกลุ่มกำลังพัฒนาในระดับต้นหลายประเทศ อาทิ พม่า เวียดนาม กัมพูชา และลาว เป็นต้น ส่วนจีน ได้อันดับ 4 เท่ากับปีก่อน และติมอร์-เลสเต อันดับดีขึ้นเป็น 97 (เดิมอันดับ 114)

ในด้าน**คุณภาพการประถมศึกษา** อันดับตกลงเช่นกัน 4 ใน 5 ประเทศ คือ มาเลเซีย จีน ติมอร์-เลสเตและไทย โดยไทยอันดับเกือบรั้งท้ายของกลุ่มอยู่ที่อันดับ 86 ตกลง 4 อันดับจากปีที่ผ่านมา และอันดับของไทยยังเป็นรองกลุ่มกำลังพัฒนาในระดับต้น อาทิ ฟิลิปปินส์ อันดับ 76 และลาว อันดับ 79 มีเพียงอินโดนีเซีย ได้อันดับดีขึ้นเป็นอันดับ 55 (เดิมอันดับ 60)

ไทยอันดับรั้งท้ายของกลุ่มอยู่ที่ 101 ตกลง 4 อันดับ และอันดับยังเป็นรองกลุ่มพัฒนาระดับต้น อาทิ พม่า เวียดนาม กัมพูชา และลาว

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ	อันดับ	คะแนน
99.8	4	China	4	99.8
95.9	46	Malaysia ⇩	55	95.9
96.0	44	Indonesia ⇩	56	95.8
85.3	114	Timor-Leste ⇧	97	90.4
89.7	97	Thailand ⇩	101	89.7

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

ไทยอันดับเกือบรั้งท้ายของกลุ่มอยู่ที่อันดับ 86 ตกลง 4 อันดับ และไทยยังเป็นรองกลุ่มพัฒนาใน ระดับต้น อาทิ ฟิลิปปินส์ อันดับ 76 และลาว อันดับ 79

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	คุณภาพการจัดการศึกษาประถมศึกษา	อันดับ	คะแนน
4.9	24	Malaysia ⇩	33	4.8
4.1	60	Indonesia ⇧	55	4.3
4.5	42	China ⇩	56	4.3
3.5	82	Thailand ⇩	86	3.6
2.4	130	Timor-Leste ⇩	141	2.2

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม ของกลุ่มประเทศที่พัฒนาระดับกลาง พบว่า ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอันดับดีขึ้น แต่ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมมีอันดับตกลง โดยเรียงตามประเทศที่ได้อันดับตกลงมากที่สุด คือ จีน อันดับตกลง 8 อันดับ เป็นอันดับที่ 70 (เดิมอันดับ 62) รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย อันดับตกลงจากเดิม 39 เป็น 46 ไทยมีอันดับตกลง 6 อันดับจากเดิม 60 เป็น 66 และติมอร์-เลสเต อันดับตกลงจากเดิม 131 เป็น 134 ยกเว้น อินโดนีเซีย อันดับดีขึ้น ถึง 9 อันดับ จากอันดับที่ 73 เป็นอันดับ 64

นอกจากนี้ ติมอร์-เลสเตยังเป็นประเทศเดียวในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาระดับกลาง ที่ทั้งความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอันดับตกลง จากเดิม 136 เป็นอันดับที่ 139 และเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมก็มีอันดับตกลงเช่นกัน จากเดิม 131 เป็นอันดับที่ 134

เสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม อันดับตกลงเกือบทุกประเทศ โดยไทยมีอันดับตกลง 6 อันดับ อยู่ที่ 66 (เดิม 60) ในขณะที่อินโดนีเซียดีขึ้นถึง 9 อันดับ มาอยู่ที่ 64 (เดิม 73)

WEF 2012 (144 ประเทศ)			กลุ่มประเทศพัฒนาระดับกลาง	WEF 2013 (148 ประเทศ)		
คะแนน		อันดับ	ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม	อันดับ		คะแนน
4.8		39	Malaysia ⇩	46		4.7
4.2		73	Indonesia ⇧	64		4.3
4.3		60	Thailand ⇩	66		4.3
4.3		62	China ⇩	70		4.2
2.8		131	Timor-Leste ⇩	134		2.6

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

กลุ่มประเทศที่พัฒนาในระดับสูง

ภาพสะท้อนของการจัดอันดับภาพรวมความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นของกลุ่มประเทศที่พัฒนาในระดับสูงแล้วนั้น ส่วนใหญ่ถ้าเศรษฐกิจดีขึ้น ปัจจัยเกื้อหนุนที่เป็นตัวชี้วัดด้านการศึกษาในเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมก็จะดีขึ้นด้วยหรือเท่าเดิม และน่าสังเกตว่า ทำไมการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิของประเทศกลุ่มนี้ไม่ดีเท่าที่ควร โดยอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิมีอันดับตกลงเกือบทุกประเทศ ยกเว้น สิงคโปร์ ได้อันดับดีขึ้นเป็นอันดับที่ 3 (เดิมอันดับ 4) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ ส่วนใหญ่ประเทศที่พัฒนาในระดับสูงมีอันดับอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิตกลงอย่างน่าตกใจ โดยเฉพาะฮ่องกง อันดับตกลงมากที่สุดถึง 21 อันดับ จากเดิมอันดับ 68 เป็นอันดับที่ 89 รองลงมาคือ เกาหลี อันดับตกลง 7 อันดับ จากเดิม 21 เป็น 28 ออสเตรเลีย อันดับตกลง 6 อันดับ จากเดิม 38 เป็น 44 และ นิวซีแลนด์ อันดับตกลง 4 อันดับ จากเดิม 12 เป็น 16 จะมีเพียงสิงคโปร์และญี่ปุ่นเท่านั้นที่อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิมีอันดับไม่เปลี่ยนแปลง โดยสิงคโปร์ได้อันดับที่ 1 และญี่ปุ่นได้อันดับที่ 2 จากทั้งหมด 148 ประเทศ

เช่นเดียวกับ ตัวชี้วัดคุณภาพการประถมศึกษา ที่กลุ่มประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับสูงล้วนมีอันดับลดลงเช่นกัน โดย เกาหลี อันดับตกลงถึง 9 อันดับ เป็นอันดับ 23 (เดิมอันดับ 14) รองลงมา คือ ออสเตรเลีย อันดับตกลง 6 อันดับ เป็นอันดับ 22 (เดิมอันดับ 16) ไต้หวันและฮ่องกง อันดับตกลง 1 อันดับ นอกจากนั้น ได้แก่ สิงคโปร์ มีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ เป็นอันดับ 3 (เดิมอันดับ 4) ส่วนนิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น ได้อันดับเท่าเดิม คืออันดับ 6 และ 21 ตามลำดับ

อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษา สิงคโปร์และญี่ปุ่น อันดับ 1 และ 2 จาก 148 ประเทศ และน่าตกใจที่ฮ่องกง และเกาหลี มีอันดับตกลงมากที่สุด

WEF 2012 (144 ประเทศ)			กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง	WEF 2013 (148 ประเทศ)		
คะแนน		อันดับ	อัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาสุทธิ	อันดับ		คะแนน
100.0		1	Singapore	1		100.0
100.0		2	Japan	2		100.0
97.9		30	Taiwan, China ⇧	12		99.5
99.3		12	New Zealand ⇩	16		99.3
98.6		21	Korea, Rep. ⇩	28		98.6
97.1		38	Australia ⇩	44		97.1
93.8		68	Hong Kong SAR ⇩	89		92.3

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

คุณภาพการจัดการศึกษาประถมศึกษา ประเทศกลุ่มพัฒนาระดับสูงมีอันดับตกลงเกือบทั้งหมด ยกเว้น สิงคโปร์ ได้อันดับดีขึ้น เป็นอันดับที่ 3 (เดิมอันดับ 4)

WEF 2012 (144 ประเทศ)			กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง	WEF 2013 (148 ประเทศ)		
คะแนน		อันดับ	คุณภาพการจัดการศึกษาประถมศึกษา	อันดับ		คะแนน
6.1		4	Singapore ⇧	3		6.0
5.8		6	New Zealand	6		5.8
5.5		13	Taiwan, China ⇩	14		5.4
5.0		21	Japan	21		5.1
5.3		16	Australia ⇩	22		5.0
5.5		14	Korea, Rep. ⇩	23		5.0
4.8		29	Hong Kong SAR ⇩	30		4.9

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

ตัวชี้วัดภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม พบว่า สิงคโปร์ได้อันดับ 1 ใน 7 ประเทศในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาในระดับสูง ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และคงอันดับที่ 2 ในกลุ่มประเทศที่ร่วมจัดอันดับทั้งหมด เมื่อพิจารณาประเทศที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจดีขึ้นและเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมก็ดีขึ้นเช่นกัน ได้แก่ สิงคโปร์ ฮ่องกง ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์ ซึ่งได้อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ อยู่ที่อันดับที่ 2, 7, 9, และ 18 ตามลำดับ ตัวชี้วัดเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมอยู่ที่อันดับที่ 2, 22, 21, และ 9 ตามลำดับ

สิงคโปร์ได้อันดับ 1 ใน 7 ประเทศในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาในระดับสูง ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและคงอันดับที่ 2 ในกลุ่มประเทศที่ร่วมจัดอันดับทั้งหมด

WEF 2012 (144 ประเทศ)		กลุ่มประเทศพัฒนาระดับสูง	WEF 2013 (148 ประเทศ)	
คะแนน	อันดับ	ภาพรวมเสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม	อันดับ	คะแนน
5.9	2	Singapore	2	5.9
5.7	10	New Zealand ⇧	9	5.7
5.7	9	Taiwan, China ⇩	11	5.7
5.6	11	Australia ⇩	15	5.5
5.6	17	Korea, Rep. ⇩	19	5.4
5.3	21	Japan	21	5.3
5.3	22	Hong Kong SAR	22	5.2

ที่มา : World Economic Forum 2012 -2013 , 2013-2014.

โดยสรุป จากการประเมินผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันบนเวทีเศรษฐกิจโลก จำนวน 148 ประเทศ โดย WEF และจัดอันดับให้ไทยอยู่กลุ่มประเทศการพัฒนาระดับกลาง แต่การศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโอกาสในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา คุณภาพการประถมศึกษา และภาพรวมตัวชี้วัดภายใต้เสาหลักการอุดมศึกษาและการฝึกอบรม 8 ตัวของไทยล้วนมีอันดับแย่ลง อีกทั้งเป็นรองมาเลเซียและอินโดนีเซีย และโดยเฉพาะต้องระวังกลุ่มประเทศการพัฒนาระดับต้น เช่น บรูไน แม้จะอยู่กลุ่มที่กำลังเปลี่ยนผ่านมายังกลุ่มการพัฒนาระดับกลาง แต่ก็มีอันดับภาพรวมตัวชี้วัดด้านการอุดมศึกษาและการฝึกอบรมดีกว่าไทยถึง 9 อันดับ และที่น่าห่วงคือ เวียดนาม กัมพูชา ที่มีการพัฒนาอันดับตัวชี้วัดด้านการศึกษาดีขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งฟิลิปปินส์ ลาว พม่า ที่กำลังก้าวไปข้างหน้า เช่นเดียวกับจีน และอินโดนีเซีย ที่มีอันดับตัวชี้วัดหลายตัวเหนือกว่าไทย

ดังนั้น ไทยจึงต้องเร่งพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยการจัดการศึกษาจะต้องมีทางเลือกที่หลากหลาย และให้มีภาคเอกชนและสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้นต่อไป

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

สนใจรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สมัครสมาชิกได้ที่ www.onec.go.th

onec

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา เป็นเอกสารของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รายปักษ์ จัดทำขึ้นในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ รวบรวมข้อมูลสถิติ ตัวชี้วัด และการจัดอันดับทางการศึกษาระดับนานาชาติ โดยการสังเคราะห์และวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผู้สนใจกรุณาติดต่อ...สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2668 7123 ต่อ 1319, 1321, 1323
โทรสาร. 0 2243 0084
website. www.onec.go.th